

ԿՐՕՆԵԿԱՆ

ԲԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

«Եղիցի ամենայն մարդ արագ առ ի լսել, եւ ծանր առ ի խօսել, եւ ծանր առ ի բարկանալ. զի բարկութիւն մարդոյ զարդարութիւն Աստուծոյ աչ զործէ»
(ՅԱԿ. Ա. 19 - 20):

Ծանրութեամբ Առաքեալի Թուղթը լեցուն է ընտիր յորդորներով որոնցմէ մին կը ներկայացնէ մեր վերագրեալ բնաբանը: Իր յորդորը ընդհանրական է և ուղղուած ամէն մարդու, հետեալաբար նաեւ մեզի: Ան կ'ըսէ նախ. «Թող ամէն մարդ արագ ըլլայ լսելու»: Արդարեւ կ'արժէ որ մարդիկ արագ ըլլան լսելու կարգ մը բաներ, օրինակի համար.

Աստուծոյ պատգամներ: Եթէ մեր կեանքին համար մտադիր ենք ընտրելու ճամբայ մը որ տանի մեզ դէպի երջանկութիւն, չենք կրնար գտնել աւելի ողջամիտ և վստահելի ուղեցոյց քան այն մատեանը որ անսպառ շտեմարանն է աստուածային պատգամներուն: Չենք կրնար գտնել աւելի վսեմ առաջնորդ մը քան այն որ Աւետարանիչն է ճշմարիտ կեանքին և վարդապետը անմահութեան: Աստուածային պատգամներու արագ լսողութիւնը պիտի խնայէ մեզի անհամար փորձութիւններու և յաճախ անդարմանելի աղէտներու շարքները:

Խղիճի ձայնը: Երկրորդ ձայն մը որուն փութով պէտք է մատուցանենք մեր ականջները մեր խղճին ձայնն է: Մեր ներսէն եկող այդ իմաստի ձայնը իմաստուն ազդարար մըն է որ կը ծառայէ մեզ հոս կեցնելու շատ մը շար ու անխոստովանելի արարքներէ: Ան անկաշառ յանդիմանիչ մըն է, որ կը կշտամբէ մեզ անաշառօրէն ամէն անգամ որ անակոխ ընենք արդարութեան և ճշմարտութեան աստուածային սկզբունքները: Ան մեր եսին գերագոյն իսկութիւնն է, աստուածային տարրը մարդուն մէջ, որ անոր անասնական և գաղանական կիրքերուն և մոլուցքներուն

դէմ կը կանգնի իբրեւ պատուար և կ'արդիւլէ մարդուն անկումը իր հոգեկան բարձրութենէն: Լսել իր խղճի ձայնին, անսալ անոր վեհ կոչներուն, կը բարձրացնէ մարդը հասարակ մարտիէն վեր, և կուտայ անոր տիրական դիրք մը իր նմաններուն մէջ: Ուրեմն պէտք է ըլլալ արագ լսելու ձայնը մեր խղճին իբրեւ արձագանգը Աստուծոյ ձայնին:

Պատուերները մեծերուն: Ուրիշ ձայն մը որ պէտք է արագ հասնի մեր լսելիքներուն, ձայնն է մեծերուն, պատուէրները անոնց որոնք կեանքի փորձառութեան սուղ վարժարանին մէջ սորված են թանկագին դասեր և ձրի կը բաշխեն իրենց սիրելիներուն և բարեկամներուն: Փորձառութեան դպրոցը թէև հետաքրքրական՝ բայց լեցուն է վիշտով և տառապանքով: Ո՛րքան ցաւեր ու կորուստներ պիտի խնայուէին եթէ մարդիկ գիտնային օգտուիլ այն դասերէն զոր իրենցմէ մեծերը կ'ընծայեն այնքան համոզիչ շեշտերով և յաճախակի կրկնութեամբ: Ան որ կ'արհամարհէ փորձառութեան խրատները, պիտի կրէ նեղութիւն և տառապանք մինչև այն օրը որ իր զգայարաններուն վկայութեամբ համոզուի թէ կեանքի ելեւէջներուն վրայ մշտնապէս սերունդներու փորձառութեան արդիւնքը թանկագին գանձ մըն է եղած զոր ի զուր արհամարհած է ինքը երկար ժամանակ: Ուրեմն չսպասել որ դառն ցաւեր և ծանր կորուստներ գան մեզ սթափեցնելու և մղելու փորձառուներու խրատին, այլ մենք մեզմէ ըլլանք փութկոտ լսելու երէցներու յորդորները և հետեւելու անոնց, մեր իսկ անձնական օգուտին և երջանկութեան սիրոյն:

Առաքեալի յորդորին երկրորդ մասն է ծախքը ըլլալ խօսելու մեզ: Ամէնքս ալ քիչ կամ շատ կրնանք հաստատել թէ ի՛նչ անաւոր շարքներու ծնունդ կուտայ թեթև, անխորհուրդ խօսքը: Կանխելու համար թեթև խօսքէն զալիք շարքը, արդիւնելու համար այն մեծամեծ անպատեհութիւնները որոնք կրնան հետեւիլ անխորհուրդ խօսքերու, պէտք է միշտ մեր միտքերուն մէջ կենդանի պահենք Առաքեալին պատգամը և քննանք խօսիլ,

լաւ մտածելով: Ո՛րքան անպէտ հակա-
ճառութիւններ, ի՞նչքան անճա՛ն վիճա-
բանութիւններ խափանուած պիտի ըլլա-
յին, եթէ մարդիկ իրենց այս կամ այն
խօսքը արտասանելէ առաջ լաւ խորհած
ըլլային: Թեթեւ անդրադարձում մը մեր
ընելիք մէկ արտայայտութեան, յաճախ
կը ցուցնէ մեզի թէ մեր ըսելիք խօսքը
ոչ մէկ օգուտ ունի, բոլորովին աւելորդ
է, և կրնայ նոյնիսկ անպատեհ ըլլալ,
մինչդեռ չարտասանելով զայն ոչինչ կը
կորսնցնենք: Ուրեմն լաւ է լուռ մնալ
երբ չինիչ խօսքի մը արտաբերման պա-
հանջը չէ մեր չրթունքին շարժիչ ոյժը:
Այսպէս քիչ մը ծանրութիւն խօսելու
ժամանակ՝ կրնայ արդիւիւ շատ մը չարիք-
ներ, և նոյնիսկ ծնունդ տալ բարիքներու:

Եթէ մեր խօսքը համեմատած ըլլայ նաեւ
յարգանքով հանգէպ մեր խօսակցին, հա-
ճոյքը, որ պիտի ստանանք մեր խօսակ-
ցութենէն, պիտի բազմապատկուի, և յա-
ջողութիւնը մեր հետապնդած նպատակին՝
պիտի դառնայ շատ աւելի հաւանական:

Պէտք չէ մոռնալ նաեւ որ պարտակա-
նութիւն է նշմարելու խօսիլ, և ա-
տիկա կարելի է ընել լուրջ և խոհուն
արտայայտութեամբ մը միայն, և ոչ թէ
թեթեւօրէն դուրս տալով ամէն մտածում
և զգացում, որ ունէ վայրկեան կրնայ
բխիլ մեր ներսէն: Ծա՛նր ըլլալ խօսելու
ատեն՝ այնքան կարեւոր է, որքան արագ
ըլլալ լսելու ժամանակ:

Տակաւին Առաքեալը կը թելադրէ մեզի
ծա՛նր ըլլալ բարկանալու: Այս կէտին մէջ
ոչ ոք կրնայ ծածկել իր համամտութիւնը
Սուրբ Յակոբի հետ. վասնզի բարկութիւնը
առհասարակ աշխատար զգացում մըն է,
և անով վարակուողը կրնայ անգիտակից
թափով դիմել նոյնիսկ մինչև ոճրագոր-
ծութեան սահմանները: Բարկացող մարդը
անտանելի փորձանք մըն է իր շրջապա-
տին համար, ոչ ոք կ'ախորժի իր ներկա-
յութենէն, ամէնքը կը խուսափին իրեն
հետ գործ ունենալէ, որովհետեւ փորձա-
ռութեամբ գիտեն թէ այդպիսի անձերու
հետ չփութը կը վերջանայ կռիւով և
գժտութեամբ առնուաղն: Ուրեմն ծա՛նր
ըլլալ բարկանալու ատեն, այնքան կեն-
սական պատուէր մըն է, որ անոր ան-

տեսումը կրնայ շատ վատ հետեւանքներու
ծնունդ տալ: Այդպիսի անախորժ հետե-
ւանքներէ զերծ մնալու համար Զանադիր
պէտք է ըլլանք զսպելու մեր զգացումնե-
րուն բարբառումը, և սանձ մը դնելու
մեր կատաղութեան: Քանի մը վայրկեանի
համբերութիւնը կրնայ մեզի վերադարձնել
մեր պաղարեւնութիւնը գէթ մասամբ, և
կրնանք չար բոպէի մը վտանգը վանել
մեր գլխէն:

Վճռական և ճշմարիտ է Առաքեալին
կարակոցութիւնը. «զի բարկութիւն մաւ-
ղոյ զարդարութիւն Աստուծոյ ոչ գործեալ».
վասնզի մարդուն բարկութիւնը չի գոր-
ծեր Աստուծոյ արդարութիւնը. այսինքն
մարդ մը իր բարկութեան մէջ կը վրիպի
և չի կրնար գործել Աստուծոյ արդարու-
թեան համաձայն: Եւ քանի որ կը մեղանչէ
այն որ կը չեղի Աստուծոյ արդարութե-
նէն, ուրեմն բարկութիւնը մեզ կը տանի
մեղքին, բարկացողը կը հեռանայ արդա-
րութենէն և կ'իյնայ յանցագործութեան
մէջ: Իսպառ չբարկանալ, և կամ առա-
ւելագոյն ծանրութեամբ միայն տեղի տալ
այդ կիրքին առջև. այս պէտք է ըլլայ
մեր ճիշդը: Այդպիսի ճիշդ մը մեզ պիտի
վարժեցնէ յաղթելու բարկութեան մեր
կիրքին, որով պիտի կրնանք հեռու կե-
նալ շատ մը մեղապարտ արարքներէ և
չարազէտ փորձանքներէ: Բարկութիւնը,
կուրցնելով մարդուն դատադութիւնը,
պատճառ կ'ըլլայ որ մարդ մոռնայ Աս-
տուծոյ պատուէրները, և այն որ կը
մոռնայ Աստուծոյ պատուէրները, ի՞նչ-
պէս կրնայ գործել Աստուծոյ արդարու-
թիւնը: Ուրեմն արդարագործ մարդ մը
ըլլալու համար հարկ է հեռու մնալ բար-
կութեան հիւսնադադին և ակտուար նո-
պաններէն:

Մէկը որ կ'ուզէ արժանապէս կրել
մարդ անունը, պարտաւոր է ըլլալու ար-
դար իր խօսքերուն և իր գործերուն մէջ:
Արդարութեան շատուածային յատկու-
թիւնը մարդուն ալ մատչելի է. այդ վսեմ
զգացումը բնական իսկ է մարդուն համար,
եթէ գիտնայ ունկնդրել իր խղճի ձայնին:
Պէտք է զսպել բարկութիւնը, որպէսզի
արդարութիւնը կարենայ գործել անկաշ-
կանդ: Արդարութիւնն է որ իր տանելի

ՎՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ

«Ար՝ այսուհետև հոգայցե՛ք վասն
վաղուից» (ՄՄԹ. 2. 34):

Մեզմեջ շատեր, կեանքի սովորական տաղանդներով կամ զգուարություններով առջև անճրկած, անել ու յուսահատ վիճակի մը կը մատնուին, ու շուտաւճ կը գրաւուին երկարատեւ մտահոգութիւններով:

Աստուծոյ նախախնամութեան հանդէպ որքան աւելնայ մեր հաւատքն ու վստահութիւնը, նոյն համեմատութեամբ կը նուազին մեր վախերն ու մտահոգութիւնները, ու մենք զմեզ կը զգանք նուազ տրտում ու ընկճուած, կեանքի ծովին փոթորկումներուն զիմաց:

Աստուծոյ նկատմամբ մեր վստահութեան պակասը մեզ կ'առաջնորդէ զանազան մտւելութիւններու: Կծծութիւնը, զոր օրինակ, յառաջ կու գայ անկէ՝ որ մարդ իր վստահութիւնը կորսնցուցած է Գրիստոսի պատգամին հանդէպ որ կ'ըսէ. «Ար՝ հոգայք ընդ ուզոյ՝ թէ զինչ ուտիցէք, և մի՛ ընդ մարմնոյ՝ թէ զինչ զգենացուք»:

Մարդ այսօր շատ աւելի վստահութիւն ունի յաճախ իր նմաններուն վրայ, քան թէ Աստուծոյ:

Եթէ այս հարցին լրջօրէն մօտենալու ըլլանք, պիտի տեսնենք թէ անոնք միայն Տիրոջ հանդէպ վստահութեան պակաս կ'ունենան ու ինքզինքնին անապահով և շուտրուն կը զգան, որոնք չեղած են Անոր ուղիղ ճանապարհէն, և Անոր լոյսէն հեռու:

տիրապետութեամբ պիտի տայ մեզի այն բաները որոնք մարդկային կեանքի տարրական պահանջներն են: Արդարութեան զգացումով տագորուած հոգի մը օրհնութիւն մըն է իր շրջապատին համար: Արդարամիտ մարդը Աստուծոյ ներկայացուցիչն է մարդոց մէջ, անոր հաւատարմ կշիռ և անկողմնակալ կեցուածքը կրնայ խաղաղեցնել շատ մը վէճեր և խափանել վտանգաւոր բողոքումներ, մինչև իսկ առիթ ըլլալ շատերու երջանկութեան:

Ն. ԵՊՍ. ՄՈՎԱԿԱՆ

կը խարխալեն խաւարի մէջ. վասնզի Ան է միակ ճանապարհը և Անկէ գտաւ ուրիշ ճամբայ չկայ մեզ փրկութեան առաջնորդող: Ահա թէ ինչու տրտում ու մտահոգ են բոլոր անոնք՝ որոնք Աստուծոյ ճանապարհէն և հեռաւորար Անոր ներկայութենէն հեռու կ'ապրին. որովհետեւ մարդուն մեծագոյն երջանկութիւնը կը կայանայ Արարիչին հետ ունեցած իր բարութ յարաբերութեանը մէջ:

Պատմութեան բոլոր մեծագործութեանց հեղինակները, Եկեղեցւոյ հայրապետներն ու Ս. Հոգիով ներշնչեալ վարդապետները, սուրբերն ու մարտիրոսները եղած են առաւելաբար այնպիսիներ՝ որոնք լիակատար վստահութիւն ունեցած են Աստուծոյ վրայ ու Անոր ի բարին և յուզողութիւն առաջնորդող ներկայութիւնը զգացած են իրենց հետ. այդ ներկայութիւնն է որ զիրենք տարած է միշտ զէպի բարին ու օգտակարը, զանոնք մղած ազդօգուտ ու քրիստոնէական վայել գործեր կատարելու, ու Անո՛վ գտած են իրենց հոգիներուն խաղաղութիւնը՝ որ տարբեր է ու վեր այս աշխարհին մեզի պարզեւած խաղաղութենէն, ինչպէս Գրիստոս ըսաւ. «Սաղաղութիւն թողում ձեզ, զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ»:

Հին և Նոր Կտակարաններուն մէջ բազմաթիւ են պարագաները, երբ Աստուծոյ հանդէպ լիակատար վստահութիւն ունեցող մեծ հոգի անձնաւորութիւններ կրցած են պաղարկութեամբ զիմագրաւել կեանքի փորձութիւնները, ու վերջապէս յաղթանակը տարած անոնց վրայ: Դաւիթ մարգարէ մէկն էր անոնցմէ, որ իր Սաղմոսներէն մէկուն մէջ կ'ըսէ. «Տէր, յոյս իմ և կեանք իմ, ես յումմէ՞ երկեայցա»:

Ծիւղ ինչպէս մանուկ մը երջանիկ ու ապահով կը զգայ ինքզինք երբ իր ծնողաց կամքը կատարած է ու անոնց անմիջական հովանիին ներքեւ կ'ապրի, այնպէս ալ ճշմարիտ հաւատացեալը կեանքի դառնութիւններուն զիմաց ինքզինք կը զգայ ապահով ու քաջալիբուած Տիրոջ ներկայութենէն, որ կը հոգայ իր բոլոր պէտքերը, ըստ Գրիստոսի խոստման թէ «խնդրեցէք նախ զարքայութիւնն Աստուծոյ, և այն ամենայն յաւելցի ձեզ»: